μέ τό ECU καί λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς μειώσεως κατά 1,50 μονάδες, ὑπό τήν ἐπιφύλαξη πάντως τῶν δικαιωμάτων πού συνεστήθησαν ὁριστικῶς ὑπέρ ὁρισμένων ἐπιχειρηματιῶν μέ ἀτομικές ἀποφάσεις ληφθεῖσες μεταξύ τῆς 1ης καί τῆς 25ης Ἀπριλίου 1980 ἀπό τήν ἁρμοδία ἐθνική ἀρχή.

	Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait
Due	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe
Koopmans	Everling	Χλωρός	Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 19 Μαΐου 1982.

Ὁ γραμματεύς

P. Heim

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ SIR GORDON SLYNN ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1982 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Ἡ Staple Dairy Products Limited εἶναι μία ἀγγλική ἑταιρία πού ἐπιδίδεται στό διεθνές ἐμπόριο γαλακτοκομικῶν προϊόντων. Τό Intervention Board for Agricultural Produce εἶναι ἡ ἁρμοδία κατά τό δίκαιο τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου ἀρχή γιά τήν καταβολή στούς ἐπιχειρηματίες χρηματικῶν ποσῶν χορηγουμένων ἀπό τήν Εὐρωπαϊκή Οἰκονομική Κοινότητα στό πλαίσιο τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς.

Μεταξύ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1980 καί τῆς 26ης Ἀπριλίου 1980, ἡ ἑταιρία ἐξήγαγε ποσότητες γαλακτοκομικῶν προϊόντων ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο πρός ἄλλα Κράτη μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Κατά τήν ἐποχή ἐκείνη ἡ στερλίνα εἶχε ἀνατιμηθεῖ ἐν σχέσει πρός τήν ἀντιπροσωπευτική της τιμή σέ τέτοιο βαθμό ὥστε κατέστη ἀναγκαῖο νά καταβάλλονται θετικά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά γιά συναλλαγές στούς περισσοτέρους τομεῖς γεωργικῶν προϊόντων, περιλαμβανομένου καί τοῦ γαλακτοκομικοῦ τομέως.

Τό ἄρθρο 2 παράγραφος 1 τοῦ κανονισμοῦ 974/71 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 12ης Μαΐου

1 — Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά.

1971, «περί ὁρισμένων μέτρων συγκυριακῆς πολιτικῆς πού πρέπει νά ληφθοῦν στόν γεωργικό τομέα σάν συνέπεια τῆς προσωρινῆς διευρύνσεως τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως τῶν νομισμάτων ὁρισμένων Κρατῶν μελῶν», ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/006, σ. 192 (ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπό τόν κανονισμό τοῦ Συμβουλίου 1112/73 τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1973, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/009 σ. 160) καθιερώνει ἕνα τύπο, τόν ὁποῖο θά ἀποκαλῶ ἐφ' ἑξῆς «βασικό τύπο», γιά τόν ὑπολογισμό νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, ὄχι μόνο γιά τά Κράτη μέλη τά νομίσματα τῶν ὁποίων εἶχαν εὐθυγραμμισθεῖ στό λεγόμενο «φίδι» (τό ὁποῖο ἀργότερα ἀντικατεστάθη ἀπό τό εὐρωπαϊκό νομισματικό σύστημα), ἀλλά καί γιά τά Κράτη μέλη τά νομίσματα τῶν ὁποίων δέν συμμετεῖχαν σ' αὐτό. Ὁ βασικός τύπος συνοψίζεται στήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου στήν ὑπόθεση 154/73, *Becker* κατά *Hauptzollamt Emden* (1974) ECR 19, στήν σ. 25, σκέψη 5, ὡς ἑξῆς: «γιά τόν καθορισμό τῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ἐφαρμόζεται ἐπί τῶν τιμῶν τῶν οἰκείων προϊόντων ὁρισμένο ποσοστό, πού ἐκφράζει τήν διαφορά μεταξύ τῆς ἰσοτιμίας τοῦ οἰκείου ἐθνικοῦ νομίσματος καί τοῦ μέσου ὅρου τῶν τιμῶν συναλλάγματος κατά τήν διάρκεια μιᾶς ὁρισμένης περιόδου».

Μεταξύ τοῦ 1974 καί τοῦ 1976 ὁ βασικός τύπος ἐτροποποιήθη μέ τήν εἰσαγωγή μιᾶς «μειώσεως» (franchise) , ἡ ὁποία τελικῶς ὁρίσθη ἴση πρός 1,5 μονάδες καί ἡ ὁποία ἀφαιρεῖτο ἀπό τό ποσό πού ὑπελογίσθη σύμφωνα μέ τόν βασικό τύπο, ὅταν ἐπρόκειτο γιά νομίσματα, ὅπως τό νόμισμα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, πού δέν συμμετεῖχαν στό «φίδι» καί τά ὁποῖα εἶχαν ὑποτιμηθεῖ — βλ. κανονισμούς τοῦ Συμβουλίου 2497/74 (OJ 1974, L 268/5), 475/75 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/011 σ. 232), 557/76 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/014, σ. 184). Ὁ βασικός τύπος ἐτροποποιήθη περαιτέρω ἀπό τό ἄρθρο 3 τοῦ κανονισμοῦ 652/79 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 29ης Μαρτίου 1979, (OJ 1979, L 841), ὁ ὁποῖος εἰσήγαγε τήν Εὐρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα (ἤ ECU) στό σύστημα καθορισμοῦ τῶν γεωργικῶν τιμῶν καί συνεπῶς μετέβαλε τό σύστημα τῶν μειώσεων. Προέβλεπε, μεταξύ ἄλλων, τήν ἀφαίρεση μιᾶς μειώσεως, ἴσης πρός 1,5 μονάδες, ἀπό τό ποσό πού ὑπολογίζεται σύμφωνα μέ τόν βασικό τύπο, στήν περίπτωση τῶν κυμαινομένων νομισμάτων (μεταξύ τῶν ὁποίων καί ἡ στερλίνα), ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄν αὐτά εἶχαν ἤ ὄχι ὑποτιμηθεῖ ἐν σχέσει πρός τίς ἀντιπροσωπευτικές τους τιμές. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5, ὁ κανονισμός αὐτός ἴσχυε ἀπό 9ης Ἀπριλίου μέχρι 30ῆς Ἰουνίου 1979. Ἡ ἰσχύς του παρετάθη μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου 1980 μέ τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Συμβουλίου 1264/79 τῆς 25ης Ἰουνίου 1979, OJ 1979, L 161/1.

Στίς 18 Φεβρουαρίου 1980 ἡ Ἐπιτροπή ὑπέβαλε στό Συμβούλιο μία πρόταση γιά ἕνα κανονισμό ἀφορῶντα, μεταξύ ἄλλων, τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά, πού περιελάμβανε διατάξεις περί τῆς ἀφαιρέσεως μιᾶς μειώσεως ἴσης πρός 1,5 μονάδες στήν περίπτωση Κρατῶν μελῶν πού ἐφήρμοζαν ἀρνητικά ἐξισωτικά ποσά καί ἴσης πρός μία μονάδα ὅταν ἐπρόκειτο γιά θετικά ἐξισωτικά ποσά (OJ 1980, C 576 τῆς 7ης Μαρτίου 1980). Τήν 20ή Μαρτίου 1980 ἡ Ἐπιτροπή ὑπέβαλε νέα πρόταση περί παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 652/79 μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1980. Τήν 2α Ἀπριλίου 1980, λίγο χρόνο μετά τήν ἐκπνοή τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Συμβουλίου 652/79, ἡ Ἐπιτροπή ἐξέδωσε τόν κανονισμό 846/80, OJ 1980, L 91/1, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νά ἰσχύει ἀπό τῆς 7ης Ἀπριλίου 1980. Τό προοίμιο τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ μνημονεύει τήν νομοθετική ἱστορία τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν καί τίς ἀλλαγές πού ἐπέφερε ὁ κανονισμός 652/79 διά τῆς

εἰσαγωγῆς τοῦ ECU στήν κοινή γεωργική πολιτική καί στό σύστημα τῶν μειώσεων. Ἀναφέρεται ἐπίσης στό προοίμιο ὅτι ἀπεδείχθη ἀδύνατο νά ἐκδοθεῖ ἀπό τό Συμβούλιο, πρό τοῦ τέλους Μαρτίου 1980, νομοθετική διάταξη παρατείνουσα τήν ἰσχύ τοῦ συστήματος πού ἐνσωματώνεται στόν κανονισμό 652/79 τοῦ Συμβουλίου καί ὅτι:

«γιά νά ἀποφευχθεῖ ἕνα κενό στό σύστημα, πού θά ὁδηγοῦσε ἰδίως στήν αὔξηση ἤ στήν ἐπανεισαγωγή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν γιά ὁρισμένα Κράτη μέλη, παρίσταται ἀναγκαῖο, ἐν ὄψει τοῦ προέχοντος δημοσίου συμφέροντος καί ὡς προληπτικό μέτρο μέχρις ὅτου τό Συμβούλιο ἀποφασίσει ὁριστικῶς ἐπί τοῦ θέματος, νά συνεχισθεῖ ἡ ἐφαρμογή τοῦ συστήματος ὑπό τήν παροῦσα μορφή του, δηλαδή μέ τόν ὑπολογισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν σέ σχέση μέ τό ECU καί λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τίς μειώσεις πού προβλέπονται ἀπό τόν κανονισμό (ΕΟΚ) 652/79».

Κατά συνέπεια, ἡ Ἐπιτροπή καθόρισε στόν κανονισμό αὐτό νομισματικά ἐξισωτικά ποσά ὑπολογισθέντα βάσει τοῦ κανονισμοῦ 652/79 τοῦ Συμβουλίου.

Ἐδηλώθη στό Δικαστήριο ὅτι «μεταξύ 1ης Ἀπριλίου 1980 καί 26ης Ἀπριλίου 1980 τό ἐναγόμενο κατέβαλε στήν ἐνάγουσα νομισματικά ἐξισωτικά ποσά ἐπί τῶν προαναφερθεισῶν ἐξαγωγῶν, ὑποβληθέντα σέ μείωση ἴση πρός 1,5 % μονάδα».

Δέν ἀνεφέρθη στό Δικαστήριο τί ποσοστό τῶν ἐξαγωγῶν πού ἐπραγματοποίησε ἡ ἑταιρία μεταξύ 1ης καί 25ης Ἀπριλίου 1980 ἐπραγματοποιήθησαν πρό τῆς 7ης Ἀπριλίου 1980 καί δέν ἠδύνατο ἑπομένως νά ἐπηρεασθοῦν ἀπό τόν κανονισμό 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπή ὑποστηρίζει ὅτι οἱ συναλλαγές πού ἐπραγματοποιήθησαν κατά τήν πρώτη ἑβδομάδα καλύπτονται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπό τήν νομοθεσία πού ἴσχυε κατά τήν 30ή Μαρτίου 1980.

Τήν 18η Ἀπριλίου ἡ Ἐπιτροπή ἐξέδωσε ἕνα ἀκόμη κανονισμό (τόν 967/80, OJ 1980, L 103/1), μέ τόν ὁποῖο καθόρισε τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά μέ τήν ἴδια μέθοδο, λαμβάνοντας ὅμως ὑπ' ὄψη τίς συναλλαγματικές μεταβολές πού εἶχαν ἐν τῷ μεταξύ ἐπέλθει.

Τήν 26η Ἀπριλίου ἐτέθη ἐν ἰσχύι ὁ κανονισμός 1011/80 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 23ης Ἀπριλίου 1980, OJ L 108/3, τό ἄρθρο 1 τοῦ ὁποίου ὅριζε ὅτι:

«Μέ ἰσχύ ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1980, ἡ ἡμερομηνία "31η Μαρτίου 1980" πού ἀναφέρεται στό δεύτερο ἐδάφιο τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 652/79 ἀντικαθίσταται ἀπό τήν ἡμερομηνία "30ή Ἰουνίου 1980", χωρίς ὅμως νά θίγονται τά ἀτομικά δικαιώματα πού ἀπέκτησαν οἱ ἐπιχειρηματίες.»

Σέ ἀγωγή πού ἤσκησε ἐνώπιον τοῦ Commercial Court τοῦ Λονδίνου, ἡ ἑταιρία ἰσχυρίσθη ὅτι γιά τήν περίοδο μετά τήν 31η Μαρτίου 1980 δέν ἔπρεπε νά ἐφαρμοσθεῖ ἡ μείωση κατά 1,5 μονάδες· καί ὅτι ὁ κανονισμός 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν ἄκυρος κατά τό μέτρο κατά τό ὁποῖο προέβλεπε τήν ἐφαρμογή μιᾶς μειώσεως. Ὁ δικαστής πού ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως ἔκρινε ὅτι ἡ ἀπόφασή του ἐξηρτᾶτο ἀπό τό κῦρος τοῦ κανονισμοῦ 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἀπό τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κανονισμοῦ 1011/80 τοῦ Συμβουλίου. Κατά συνέπεια, ἐζήτησε ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ ἐπί τριῶν ἐρωτημάτων. Μέ τό πρῶτο ἐρωτᾶται ἄν ἡ ἁρμοδία ἀρχή τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου (ἐναγομένου) ὑπεχρεοῦτο, ὡς πρός τίς συναλλαγές πού ἐπραγματοποιήθησαν μεταξύ τῆς 1ης καί τῆς 26ης Ἀπριλίου 1980, νά καταβάλει νομισματικά ἐξισωτικά ποσά χωρίς νά προβεῖ σέ μείωσή τους κατά 1,5 μονάδες. Μέ τό δεύτερο ἐρωτᾶται ἄν ὁ κανονισμός 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς, πού ἐξεδόθη μετά τήν λήξη τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 652/79, ὅπως ἐτρο-

ποιήθη, εἶναι ἄκυρος κατά τό ὅτι προέβλεπε τήν ἐφαρμογή τῆς μειώσεως στά οἰκεῖα νομισματικά ἐξισωτικά ποσά πρό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κανονισμοῦ 1011/80. Μέ τό τρίτο ζητεῖται ἡ ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κανονισμοῦ 1011/80 τοῦ Συμβουλίου, προκειμένου νά διαγνωσθεῖ ἄν μία ἑταιρία πού ἐξήγαγε γαλακτοκομικά προϊόντα ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο πρός ἄλλα Κράτη μέλη μεταξύ τῆς 1ης καί τῆς 26ης Ἀπριλίου 1980 εἶχε ἀποκτήσει δικαιώματα προστατευόμενα ἀπό τήν τελευταία φράση τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπή ἀποδίδει μεγάλη σπουδαιότητα στό δεύτερο ἐρώτημα, τό ὁποῖο ὑπεστηρίχθη ὅτι ἀποτελεῖ ζήτημα συνταγματικῆς σημασίας ὅσον ἀφορᾶ, ἐν γένει μέν, τά καθήκοντα καί τίς ἐξουσίες τῆς Ἐπιτροπῆς κατά τήν διαχείριση τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς στήν περίπτωση κατά τήν ὁποία τό Συμβούλιο παρέλειψε νά ἐνεργήσει μέ ἐπακόλουθο νά δημιουργηθεῖ ἕνα «κενό δικαίου», εἰδικότερα δέ, ὅσον ἀφορᾶ τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά. Κατά τήν γνώμη μου, ὅμως, ἐνδείκνυται νά ἐξετασθεῖ πρῶτα τό τρίτο ἐρώτημα, δεδομένου ὅτι παρέλκει ἡ ἐξέταση ἐπί τοῦ κύρους τοῦ κανονισμοῦ 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς ἄν ὁ κανονισμός 1011/80 τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἔγκυρος καί δέν προστατεύει αὐτά πού ἡ ἑταιρία ἰσχυρίζεται ὅτι ἀποτελοῦν κεκτημένα δικαιώματα.

Τό κύριο ἐπιχείρημα τῆς ἑταιρίας εἶναι ὅτι ἐπραγματοποίησε συναλλαγές μεταξύ τῆς 1ης Ἀπριλίου καί τῆς 26ης Ἀπριλίου (ἴσως ὀρθότερα μέχρι τῆς 25ης Ἀπριλίου), διάστημα κατά τό ὁποῖο δέν ἦταν ἐν ἰσχύι νομοθεσία προβλέπουσα τήν ἐφαρμογή τῆς μειώσεως. Κατά συνέπεια, ἡ ἑταιρία ἀπέκτησε δικαιώματα νά τῆς καταβληθοῦν νομισματικά ἐξισωτικά ποσά χωρίς τήν ἐφαρμογή τῆς μειώσεως. Τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 1011/80 τοῦ Συμβουλίου ἐπροστάτευε τά κεκτημένα αὐτά δικαιώματα καί ἑπομένως ἡ ἐφαρμογή τῆς μειώσεως ἦταν παράνομη. Ἄν τό ἄρθρο 1 δέν ἐπροστάτευε τέτοια κεκτημένα δικαιώματα, θά εἶχε ἀναδρομικό ἀποτέλεσμα ἐπί συναλλαγῶν πού ἐπραγματοποιήθησαν πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του καί εἶναι συνεπῶς ἄκυρο.

Νομοθεσία πού ἀποσκοπεῖ στήν ρύθμιση ἤδη πραγματοποιηθεισῶν συναλλαγῶν εἶναι ἀνεπιθύμητη καί ἐνδεχομένως ἄκυρη. Δέν δύναται, ὅμως, νά λεχθεῖ ὅτι στό πεδίο τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου τέτοια νομοθεσία εἶναι πάντοτε ἄκυρη.

Στήν ὑπόθεση 98/80 *Racke* κατά *Hauptzollamt Mainz* (1979) ECR 69, στήν σ. 86, τό Δικαστήριο ἐδέχθη τό ἔγκυρο ἑνός κανονισμοῦ πού εἶχε ἐφαρμογή στίς συναλλαγές πού ἀφοροῦσαν τόν οἶνο καί πού εἶχαν πραγματοποιηθεῖ λίγο χρόνο πρό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κανονισμοῦ, δέν ὑπήγοντο δέ προηγουμένως στό σύστημα τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Τό Δικαστήριο διετύπωσε τήν σχετική ἀρχή τοῦ δικαίου ὡς ἑξῆς:

«Καίτοι κατά γενικό κανόνα ἡ ἀρχή τῆς ἀσφαλείας τοῦ δικαίου δέν ἐπιτρέπει νά ἀνατρέχει ἡ ἔναρξη τῆς χρονικῆς ἰσχύος μιᾶς κοινοτικῆς πράξεως σέ ἡμερομηνία προγενέστερη τῆς δημοσιεύσεώς της, συγχωρεῖται ἐξαίρεση ὅταν τοῦτο ἀπαιτεῖται ἀπό τόν ἐπιδιωκόμενο σκοπό καί ὅταν γίνεται προσηκόντως σεβαστή ἡ ἄξια προστασίας ἐμπιστοσύνη τῶν ἐνδιαφερομένων.»

Ἑπομένως, μόνο κατ' ἐξαίρεση εἶναι ἔγκυρη τέτοια νομοθεσία πού ἔχει ἀναδρομική ἰσχύ. Ὅπως ἀναφέρεται στήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου, τό ἀναδρομικό ἀποτέλεσμα μιᾶς νομοθετικῆς πράξεως πρέπει νά εἶναι ἀναγκαῖο γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ της, καί ὄχι ἁπλῶς πρόσφορο ἤ ἐπιθυμητό. Τό Δικαστήριο δέν ἀναγνωρίζει ὡς ἔγκυρη τήν νομοθεσία πού ἐπηρεάζει ἤδη πραγματοποιηθεῖσες συναλλαγές, παρά μόνο ἄν εἶναι σαφής ἡ πρός τοῦτο πρόθεσή της, ἄν ὁ σκοπός της εἶναι δικαιολογημένος καί ἄν προστατεύεται ἡ δικαιολογημένη ἐμπιστοσύνη τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἡ ἱστορία τῆς νομοθεσίας, στήν ὁποία παρεπέμφθη τό Δικαστήριο, καθιστᾶ σαφές

ὅτι τό σύστημα πού ἴσχυε τήν 31η Μαρτίου 1980 (δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 652/79 τοῦ Συμβουλίου) διέφερε ἀπό ἐκεῖνο πού ἴσχυε δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 974/71 τοῦ Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος ἐθέσπισε τόν βασικό τύπο ὑπολογισμοῦ τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Ἡ «μείωση» εἰσήχθη προφανῶς γιά νά ἀποφευχθοῦν οἱ ἐμφανιζόμενες στρεβλώσεις ἀλλά καί ὡς μέρος μιᾶς μακροπροθέσμου πολιτικῆς βαθμιαίας καταργήσεως τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, ὅπου ἦταν αὐτό δυνατό. Τό ECU εἶχε ἀντικαταστήσει τήν λογιστική μονάδα στήν ἐφαρμογή τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς. Τό εὐρωπαϊκό νομισματικό σύστημα εἶχε ἀντικαταστήσει τό «φίδι». Θεωρητικῶς, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔληξε ἡ ἰσχύς τοῦ κανονισμοῦ 652/79 θά ἦταν δυνατό νά γίνει μία προσπάθεια ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύι τοῦ προηγουμένως ἰσχύσαντος συστήματος, μολονότι εἶναι ἀμφίβολο ἄν θά ἦταν κἄν ἐφικτή μία τέτοια λύση, θά ἦταν δέ πάντως ἐξαιρετικά δύσκολη ἐν ὄψει τῶν ἀλλαγῶν πού εἶχαν μεσολαβήσει ἀπό τό 1971. Δέν προεβλήθη, ὅμως, κανένας λόγος πού θά ἐδικαιολόγει μία ἐπιστροφή στήν κατάσταση πού ὑπῆρχε πρό τῆς θέσεως ἐν ἰσχύι τοῦ κανονισμοῦ 652/79. Ἐπί πλέον, ἐνῶ εἶναι ἀναμφίβολο ὅτι τό Συμβούλιο εἶχε τήν ἐξουσία νά ἐπαναφέρει τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ 652/79 γιά τό μέλλον, ἀκόμη λιγότεροι λόγοι προεβλήθησαν πού θά ἐδικαιολόγουν ἕνα διαφορετικό σύστημα γιά τήν σύντομη περίοδο μεταξύ τῆς λήξεως τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 652/79 καί τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 1011/80.

Ἐφ' ὅσον εἶναι σαφές ὅτι τό Συμβούλιο εἶχε τήν πρόθεση νά ἐπαναφέρει ἐν ἰσχύι γιά τό μέλλον τόν κανονισμό 652/79, ἔστω καί τροποποιημένο καί γιά περιορισμένο χρονικό διάστημα, τά πάντα τείνουν νά καταστήσουν ἐμφανή τήν ἀνάγκη νά διατηρηθεῖ ἡ συνέχεια κατά τόν ἐνδιάμεσο χρόνο. Ἄν αὐτό δέν γινόταν θά προέκυπτε ἀνασφάλεια, ἄν ὄχι χάος. Γιά μερικά ἀπό τά Κράτη μέλη θά ἔπρεπε ἐνδεχομένως νά προσδιορισθοῦν νέα ἤ ηὐξημένα νομισματικά ἐξισωτικά ποσά· θά προέκυπτε ἴσως μία σημαντική διακοπή στήν διατήρηση τοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργικῶν τιμῶν· ἡ στρέβλωση τοῦ κοινοτικοῦ μηχανισμοῦ καθορισμοῦ τῶν τιμῶν θά ἐπηρέαζε τό δικαίωμα λήψεως ἤ τήν ὑποχρέωση καταβολῆς νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Ἑπομένως, μολονότι εἶναι ἀτυχές τό ὅτι ἡ ἰσχύς τοῦ κανονισμοῦ 652/79 δέν παρετάθη πρό τῆς λήξεώς της γιά μία ἐνδιάμεση περίοδο μέχρις ὅτου ἐπιτευχθεῖ συμφωνία γιά τήν τροποποίησή του, οὕτως ὥστε οἱ συναλλασσόμενοι καί οἱ κρατικοί ὀργανισμοί νά γνωρίζουν σαφῶς τήν θέση τους, εἶναι τῆς γνώμης ὅτι στήν περίπτωση αὐτή ἐδείχθη ὅτι, ἀφ' ἧς ἀπεφασίσθη νά διατηρηθεῖ στό μέλλον τό ἰσχῦον σύστημα, ἦταν ἀναγκαῖο καί σύμφωνο μέ τό δημόσιο συμφέρον νά ἰσχύσει τό σύστημα αὐτό καί κατά τήν σύντομη ἐνδιάμεση περίοδο πού εἶχε παρέλθει, ὑπό τῆς δικαιολογημένης ἐμπιστοσύνης.

Παρά τά πειστικά ἐπιχειρήματα πού προεβλήθησαν ἀπό τόν πληρεξούσιο τῆς ἑταιρίας, δέν μοῦ φαίνεται δυνατό νά καταλήξω στό συμπέρασμα ὅτι οἱ συναλλασσόμενοι δικαιολογημένα ἠδύναντο νά προσδοκοῦν τήν κατάργηση τῆς μειώσεως στό τέλος τοῦ Μαρτίου 1980. Ἡ μείωση ἴσχυε ὑπό διάφορες μορφές ἀπό τό 1974: τό 1980 ἦταν πλέον ἕνα καθιερωμένο χαρακτηριστικό τοῦ συστήματος τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν καί δέν εἶχε ὑποβληθεῖ καμμία πρόταση περί καταργήσεώς του. Ἡ Ἐπιτροπή εἶχε, τόν Φεβρουάριο καί τόν Μάρτιο τοῦ 1980, ὑποβάλει προτάσεις, ἀπό τίς ὁποῖες ἡ λιγότερο ἐκτεταμένη ἀπέβλεπε στήν διατήρηση τοῦ ἰσχύοντος συστήματος μέχρι τόν Ἰούνιο

τοῦ 1980. Κατά τήν γνώμη μου, ὁ ἐπιχειρηματίας ἠδύνατο δικαιολογημένα νά προσδοκᾶ ὅτι τό ὕψος τῆς μειώσεως δέν θά μεταβάλλετο ἀναδρομικῶς. Αὐτό δέν συνέβη. Δέν ἠδύνατο, κατά τήν γνώμη μου, δικαιολογημένα, νά προσδοκᾶ ὅτι ἡ μείωση δέν θά ἐφηρμόζετο καθόλου. Συνεπῶς, δέν δύναται κατά τήν γνώμη μου νά λεχθεῖ ὅτι δέν ἔγιναν προσηκόντως σεβαστές μέ τήν διατήρηση τῆς μειώσεως, ἀκόμη καί ἀναδρομικῶς.

Ὑποστηρίζεται ἐπίσης ὅτι τό Συμβούλιο παρέβη τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, διότι παρέλειψε νά αἰτιολογήσει τόν κανονισμό καί εἰδικότερα τήν ἀναδρομικότητά του.

Εἶναι προφανῶς προτιμότερο νά μνημονεύονται αἰτιολογίες, σ' αὐτόν τοῦτο τόν κανονισμό, ὅπως ἀπαιτεῖ τό ἄρθρο 190. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως νομίζω ὅτι οἱ αἰτιολογίες δύνανται νά ἐνσωματώνονται στόν κανονισμό μέ ἀναφορά ἤ δύνανται νά προκύπτουν ἀπό τό νομοθετικό πλαίσιο ἐντός τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται ὁ κανονισμός (ὅπως ἡ δεύτερη αὐτή δυνατότητα ἀνεγνωρίσθη ἀπό τό Δικαστήριο στήν ὑπόθεση 92/77 *An Bord Bainne* κατά *Ὑπουργοῦ Γεωργίας* (1978) ECR 495, στήν σ. 515, σκέψη 36). Ἐκεῖνο πού ἔχει σημασία εἶναι νά μή ἔχει τό ἐνδιαφερόμενο πρόσωπο καμμία εὔλογη ἀμφιβολία ὡς πρός τούς λόγους γιά τούς ὁποίους ὁ κανονισμός διεμορφώθη ὅπως διεμορφώθη. Οἱ αἰτιολογικές σκέψεις τοῦ κανονισμοῦ 1011/80 τοῦ Συμβουλίου δέν παρέχουν λεπτομέρειες. Ἀναφέρουν, ὅμως, ὅτι «ἡ πείρα πού ἀπεκτήθη ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ (τοῦ 652/79, ὅπως ἐτροποποιήθη) μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου 1980 εἶναι τέτοια ὥστε νά ἐπιτρέπει τήν παράταση τῆς ἰσχύος του μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1980». Ἄν ἡ πείρα αὐτή δικαιολογεῖ μία παράταση, πρέπει ἀσφαλῶς νά δικαιολογεῖ τήν παράταση ἀπό τῆς 31ης Μαρτίου 1980 μᾶλλον παρά ἀπό τήν ἡμερομηνία δημοσιεύσεως τοῦ κανονισμοῦ. Ἐπί πλέον, μία ἀνασκόπηση τῆς ἱστορίας τῆς νομοθεσίας δείχνει σαφῶς ὅτι ἡ συνέχεια τοῦ συστήματος τῆς μειώσεως, ἔστω καί ὑπό μορφή τροποποιούμενη κατά καιρούς, εἶναι βασική γιά τήν ἀποφυγή κενῶν τοῦ εἴδους πού ἀνεφέρθη ἀνωτέρω καί ὅτι αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο ἦταν ἀναγκαία ἡ ἀναδρομικότης τοῦ κανονισμοῦ. Τό συμπέρασμα αὐτό συνάγεται, κατά τήν γνώμη μου, ἀκόμη καί χωρίς ἀναφορά στίς αἰτιολογικές σκέψεις τοῦ κανονισμοῦ 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν τούτοις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄν αὐτός εἶναι ἔγκυρος, μοῦ φαίνεται ἐπιτρεπτό νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ αἰτιολογικές σκέψεις του. Οἱ ἀπόψεις πού ἐκτίθενται σ' αὐτές ἦταν οἱ ἀπόψεις πού ἐπρέσβευε ἡ Ἐπιτροπή πράγματι καί ἐξηγοῦν τήν ἀνάγκη ν' ἀποφευχθεῖ μία διάρρηξη τῆς συνεχείας.

Κατά συνέπεια, τάσσομαι ὑπέρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὁ κανονισμός 1011/80 τοῦ Συμβουλίου ἦταν ἔγκυρος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄν ἡ ἑταιρία ὀρθῶς ἑρμηνεύει τήν φράση «χωρίς ὅμως νά θίγονται τά ἀτομικά δικαιώματα πού ἀπέκτησαν οἱ ἐπιχειρηματίες», τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ.

Ἐκ πρώτης ὄψεως, φαίνεται πολύ ἰσχυρό τό ἐπιχείρημα τῆς ἑταιρίας ὅτι τό δικαίωμα νά τύχει ἡ συναλλαγή μεταχειρίσεως συμφώνου πρός τό ἰσχῦον κατά τήν πραγματοποίησή της δίκαιο εἶναι ἕνα κεκτημένο δικαίωμα πού δέν δύναται νά θιγεῖ μέ τήν ἐπαναφορά τοῦ συστήματος τῶν μειώσεων. Ἡ δυσχέρεια στήν ὁποία κατά τήν γνώμη μου προσκρούει τό ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι, ὅπως ὑποστηρίζεται, ἀφορᾶ ὅλες τίς συναλλαγές πού ἐπραγματοποιήθησαν κατά τήν περίοδο ἀπό 1ης μέχρι 25ης Ἀπριλίου 1980. Ἄν τοῦτο ἦταν ἀληθές, τότε ἡ μείωση δέν θά ἦταν δυνατό νά ἀφαιρεθεῖ ποτέ ὡς πρός καμμία συναλλαγή· ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κανονισμοῦ 1011/70 τοῦ Συμβουλίου, ἡ ὁποία ἀντικαθιστᾶ τήν 31η Μαρτίου 1980

μέ τήν 30ή Ἰουνίου 1980, θά ἦταν ἄνευ ἀντικειμένου ὅσον ἀφορᾶ τήν μείωση. Ἄν ἡ ἀναφορά στά κεκτημένα δικαιώματα ἦταν ἀνεπίδεκτη στενότερης ἑρμηνείας, θά ἐδεχόμουν τό ἐπιχείρημα αὐτό, ἀφοῦ εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι θά παρέμενε δυνατή ἡ ἐπαναφορά ἄλλων διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ 652/79 καί συνεπῶς τό ἄρθρο 1 δέν θά ἦταν ἄνευ ἀντικειμένου. Κατά τήν γνώμη μου, ὅμως, ἡ ἀναφορά στά κεκτημένα δικαιώματα ἐπιδέχεται στενότερης ἑρμηνείας ὅσον ἀφορᾶ τήν μείωση. Ἡ ἀφετηρία εἶναι ἡ ἀναφορά σέ «ἀτομικά δικαιώματα». Αὐτό κατά τήν γνώμη μου ὑποδηλώνει ὅτι πρέπει νά ἐρευνηθεῖ ἄν ἐκτήθησαν ἰδιαίτερα δικαιώματα κατόπιν εἰδικῶν διευθετήσεων. Ἄν ἐκτήθησαν, διατηροῦνται. Ἔτσι, ἄν ἕνας ὀργανισμός συνεφώνησε νά καταβάλει τό νομισματικό ἐξισωτικό ποσό παραιτούμενος ρητῶς ἀπό τήν ἐφαρμογή τῆς μειώσεως ἤ ἄν συνεφώνησε νά καταβάλει ἐν πάση περιπτώσει τό πλῆρες ποσό ἤ ἄν ἔλαβε σχετική ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἀνεκοινώθη στήν ἑταιρία καί ἀπετέλεσε τήν βάση περαιτέρω ἐνεργειῶν, τότε οἱοδήποτε δικαίωμα πού ἀπορρέει ἀπό μία τέτοια συμφωνία ἤ ἀπόφαση δέν θίγεται ἀπό τήν ἀναδρομική ἐπαναθέσπιση τοῦ κανονισμοῦ 652/79. Μία τέτοια συμφωνία δύναται νά συνάγεται ἐμμέσως ἀπό τήν συμπεριφορά τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅταν κατεβλήθη τό πλῆρες ποσό χωρίς οἱαδήποτε ἔνδειξη ὅτι ἦταν πιθανή ἡ ἀναζήτηση μέρους του. Ἡ κρίση περί τοῦ ἄν ὑπῆρξε τέτοια συμφωνία ἤ ἀπόφαση πού παρήγαγε κεκτημένα δικαιώματα ἐναπόκειται βεβαίως στό ἐθνικό δικαστήριο.

Κατά συνέπεια, μολονότι τά ἄρθρα πού εἰσάγουν ἀναδρομικές διατάξεις πρέπει να ὑποβάλλονται σέ αὐστηρή καί ἐμπεριστατωμένη ἐξέταση, ἐνῶ ἡ ἰσχύς τῶν ἄρθρων πού ἀποβλέπουν στήν προστασία κεκτημένων δικαιωμάτων πρέπει, κατά τό δυνατό νά διαφυλάσσεται, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τά ἀτομικά δικαιώματα πού προστατεύονται, ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐφαρμογή τῆς μειώσεως, εἶναι ἐκεῖνα πού ἀπορρέουν ἀπό ἀτομικές συμφωνίες συναφθεῖσες μέ τίς ἐθνικές ἀρχές ἤ ἀπό ἀποφάσεις τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, βάσει τῶν ὁποίων ὁ ἐπιχειρηματίας προέβη σέ περαιτέρω ἐνέργειες καί μέ τίς ὁποῖες παρέχεται στόν ἐπιχειρηματία ἡ διαβεβαίωση ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς καταστάσεως, ἀπό ἀπόψεως δικαίου δέν θά ἐφαρμοσθεῖ ἡ μείωση.

Τό νομισματικό ἐξισωτικό ποσό πού καθόρισε ἡ Ἐπιτροπή ἔπρεπε νά καταβληθεῖ, ἐκτός ἄν ὁ κανονισμός ἀνεγνωρίζετο ὡς ἄκυρος λόγω ἐλλείψεως νομιμότητος. Δεδομένου ὅτι ὁ κανονισμός 1011/80 τοῦ Συμβουλίου ἦταν ἔγκυρος, δέν δύναται νά ὑποστηριχθεῖ ὅτι τά πράγματι καταβληθέντα νομισματικά ἐξισωτικά ποσά κατεβλήθησαν ἐπί ἐσφαλμένης νομικῆς βάσεως, ἐκτός ἄν τό ἐναγόμενο στήν κυρία δίκη εἶχε συνάψει εἰδική συμφωνία ἤ εἶχε λάβει εἰδική ἀπόφαση τοῦ εἴδους πού ἀνέφερα.

Δέν νομίζω ὅτι ἡ ὑπόθεση τήν ὁποία ἐπικαλεῖται ἡ ἑταιρία (ὑπόθεση 74/74, *CNTA* κατά *Ἐπιτροπῆς* (1975) ECR 533) ὁδηγεῖ στό συμπέρασμα ὅτι ἡ εὐρύτερη ἑρμηνεία εἶναι ὀρθή, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπόθεση ἐκείνη ἀφορᾶ τήν δικαιολογημένη ἐμπιστοσύνη καί ὄχι κεκτημένα δικαιώματα, ἔννοιες οἱ ὁποῖες, ὅπως ἐπισημαίνει ἡ Ἐπιτροπή, διαφέρουν μεταξύ τους.

Ἐπί τῆς βάσεως αὐτῆς, τό ἐρώτημα ἄν ἡ Ἐπιτροπή εἶχε ἐξουσία νά καθορίζει τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά ὅπως ἔκανε στόν κανονισμό 846/80, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τήν μείωση καί χρησιμοποιώντας τό ECU, καθίσταται ἀκαδημαϊκό. Ἄν τό Δικαστήριο ἔχει τήν ἴδια ἄποψη νομίζω ὅτι δέν εἶναι ἀναγκαῖο, ἴσως δέ καί νά εἶναι ἀνεπιθύμητο, νά ἐξετάσει τό ἐρώτημα αὐτό.

Ἂν τό Δικαστήριο καταλήξει στό ἀντίθετο συμπέρασμα, νομίζω ὅτι θά πρέπει νά ἐκφράσω ἐν συντομία τίς ἀπόψεις μου ἐπί τῆς ἐπικουρικῆς βάσεως τήν ὁποία ὑποστηρίζει ἡ Ἐπιτροπή, δηλαδή τό ὅτι εἶχε τήν ἐξουσία καί πάντως τό καθῆκον νά ἐνεργήσει ὅπως ἐνήργησε.

Δέν μοῦ φαίνεται ἐπιθυμητό ἤ ἀναγκαῖο νά ἐξετάσω τό εὐρύτερο καί γενικότερο ζήτημα ἄν, κατά τήν διαχείριση τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς, ἡ Ἐπιτροπή δύναται νά ἐνεργεῖ «πρός κάλυψη ἑνός κενοῦ», ὅταν κατά τήν ἐκπνοή τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἕνα ἄλλο ὄργανο δέν ἐκδώσει ἕνα νέο κανονισμό, τόν ὁποῖο μόνο αὐτό ἔχει τήν ἐξουσία νά ἐκδώσει. Ἕνα τόσο εὐρύ ἐρώτημα ἐγείρει σπουδαῖα ζητήματα, πού θά ἔπρεπε νά ἐξετασθοῦν ἐντός ἑνός πλαισίου εὐρυτέρου ἀπό ἐκεῖνο τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, καί τά ὁποῖα δέν ἀνεπτύχθησαν πλήρως ἀπό τά μέρη, ἐξαιρέσει τῆς Ἐπιτροπῆς. Τό προκείμενο ζήτημα εἶναι στενότερο καί συνίσταται στό ἄν ἡ Ἐπιτροπή, ἐν ὄψει τῶν μεταβολῶν πού εἶχαν ἐπέλθει ἀπό τό 1971 στήν νομισματική διάρθωση, στίς συναλλαγματικές ἰσοτιμίες καί στήν διαχείριση τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, εἶχε καθῆκον ἤ ἐξουσία νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς μεταβολές πού εἰσήγαγε ὁ κανονισμός 652/79, κατά τήν ἄσκηση τοῦ καθήκοντος καί τῆς ἐξουσίας της νά καθορίσει τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 974/71;

Ἡ Ἐπιτροπή, σέ μία προσεκτική γραπτή καί προφορική ἀνάλυση τῆς καταστάσεως, ἔδειξε τό δίλημμα στό ὁποῖο εὑρέθη. Θά ἐδεχόμην ὅτι, ἄν δέν ἐχρησιμοποιεῖτο τό ECU καί ἄν δέν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψη ἡ μείωση, θά προέκυπταν στρεβλώσεις καί παρεμβολές στόν μηχανισμό τῶν τιμῶν, οἱ ὁποῖες θά παρέβλαπταν σοβαρά τήν ἐφαρμογή τῆς πολιτικῆς· ὅτι κατά τό 1980 ἦταν κατά μία πολύ πραγματική ἔννοια ἀδύνατο, ἤ τουλάχιστον δύσκολο καί ἰδιαίτερα περίπλοκο, νά προσπαθήσει κανείς νά γυρίσει τό ρολόϊ πίσω καί νά ἐφαρμόσει τήν νομοθεσία πού ἴσχυε πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ 652/79· καί ὅτι οἱ δυσχέρειες καί οἱ στρεβλώσεις τῶν τιμῶν δέν ἦταν δυνατό νά θεραπευθοῦν μέ μία ἀντίστροφη ἐφαρμογή τοῦ συντελεστοῦ πού καθόρισε τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 651/79. Δέν φαίνεται νά ἔχει σημασία ἐν προκειμένω τό ἄν ἡ κατάσταση πού προκύπτει χαρακτηρίζεται ἤ ὄχι ὡς «κενό δικαίου».

Τό δύσκολο ἐρώτημα εἶναι ἄν, ἔστω καί ἄν θεωρηθεῖ ὡς δεδομένο αὐτό τό ἀδύνατο ἤ τό ἐξαιρετικά δυσχερές τοῦ ἔργου, εἶχε ἡ Ἐπιτροπή ἐξουσία νά λάβει ὑπ' ὄψη τήν μείωση, δεδομένου ὅτι ὁ κανονισμός, ὁ ὁποῖος εἶχε καταστήσει νόμιμη τήν ἐφαρμογή τῆς μειώσεως, εἶχε παύσει νά ἰσχύει. Ἡ Ἐπιτροπή θεμιτῶς προβάλλει ὅτι τό Δικαστήριο ἀναγνωρίζει τό εὐρύ περιθώριο διακριτικῆς ἐξουσίας πού διαθέτει ἡ Ἐπιτροπή κατά τόν καθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ 974/71 καί τό καθῆκον της νά διασφαλίζει τόν ὀρθό χειρισμό τῆς πολιτικῆς πού υἱοθετεῖται ἀπό τήν Κοινότητα. Πρέπει, ὅμως, κατά τήν γνώμη μου, νά θεμελιώσει καλύτερα τήν ἐξουσία πού ὑποστηρίζει ὅτι εἶχε στήν συγκεκριμένη αὐτή περίπτωση. Δέν μέ ἱκανοποιοῦν τά προβληθέντα ἐπιχειρήματα ὅτι «ἡ ἀρχή τῆς συνεχείας» ἤ ὁ κανονισμός 974/71 τῆς ἔδωσαν αὐτή τήν ἐξουσία. Ὁ τελευταῖος (στά ἄρθρα 3 καί 6) ἐξουσιοδοτεῖ τήν Ἐπιτροπή νά ἐκδίδει κανόνες γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ συστήματος πού καθιέρωσε τό ἄρθρο 1, δέν τῆς παρέχει ὅμως τήν ἐξουσία

νά καθορίζει τά νομισματικά έξισωτικά ποσά παρά μόνο βάσει τῶν ὁριζομένων ἀπό τόν κανονισμό αὐτό. Δέν πείθομαι ἐξ ἄλλου γιά τό ὅτι τό ἄρθρο 155 τῆς συνθήκης ΕΟΚ παρέχει στήν Ἐπιτροπή αὐτή τήν ἐξουσία. Τό ἄρθρο αὐτό προβλέπει ὅτι «γιά τήν διασφάλιση τῆς λειτουργίας καί ἀναπτύξεως τῆς κοινῆς ἀγορᾶς ἡ Ἐπιτροπή: — μεριμνᾶ γιά τήν ἐφαρμογή τῆς παρούσης συνθήκης καθώς καί τῶν διατάξεων πού θεσπίζονται δυνάμει αὐτῆς ἀπό τά ὄργανα». Ἡ διάταξη αὐτή δέν δύναται κατά τήν ἄποψή μου νά δικαιολογήσει τήν ἐφαρμογή ἀπό τήν Ἐπιτροπή μιᾶς διατάξεως τοῦ Συμβουλίου πού ἔπαυσε νά ἰσχύει. Οἱ ὑποθέσεις περί διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων, τίς ὁποῖες ἐπεκαλέσθη ἡ Ἐπιτροπή (ὑπόθεση 804/79 καί ὑπόθεση 124/80) ἀφοροῦν κατά τήν γνώμη μου μία διαφορετική κατάσταση. Ἀναγνωρίζεται σ' αὐτές ὅτι τά Κράτη μέλη δέν δύνανται νά ἀναλάβουν πρωτοβουλία χωρίς τήν ἔγκριση τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅταν τό Συμβούλιο παρέλειψε νά λάβει μέτρα πού ἐμπίπτουν στίς ἐξουσίες του. Τό νά ἀναγνωρισθεῖ στήν Ἐπιτροπή ἡ ἐξουσία νά ἐφαρμόζει ἕνα ἰδιαίτερο σύστημα βάσει νομοθεσίας πού ἔχει παύσει νά ἰσχύει μοῦ φαίνεται ὅτι προχωρεῖ πιό πέρα, ἡ ἀπόφαση δέ τοῦ Δικαστηρίου δέν νομίζω ὅτι ἐπιτρέπει αὐτό τό βῆμα. Εἶναι δυνατό νά ἐμφανισθοῦν καταστάσεις στίς ὁποῖες τό καθῆκον καί ἡ ἐξουσία τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιτρέπουν νά συνεχίσει ἐπί σύντομο χρονικό διάστημα νά διαχειρίζεται ἕνα σύστημα δυνάμει νομοθεσίας τῆς ὁποίας ἡ ἰσχύς πρέπει νά παραταθεῖ, ἀλλά δέν παρετάθη ἐγκαίρως· μετά ἀπό κάποιο δισταγμό, ὅμως, ὑπό τό φῶς τῶν πραγματιστικῶν ἐπιχειρημάτων τῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οἱαδήποτε ἐξουσία τοῦ εἴδους αὐτοῦ δέν ἐπιτρέπει τήν ἔκδοση τοῦ κανονισμοῦ πού ἐξεδόθη στήν προκειμένη περίπτωση. Δύναται νά ὑποστηριχθεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπή θά ἔπρεπε ρητῶς νά διαθέτει ἐξουσία προσωρινῆς ἀντιμετωπίσεως μιᾶς τέτοιας καταστάσεως, ἀλλά τό θέμα αὐτό εὑρίσκεται ἐκτός τῶν ὁρίων τῆς παρούσης δίκης.

Κατά συνέπεια, ἄν δέν εἶχα καταλήξει στήν ἄποψη ὅτι ὁ κανονισμός 1011/80 τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἔγκυρος, θά ἤμουν τῆς γνώμης ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν εἶχε ἐξουσία νά παρατείνει, μέ δικό της κανονισμό, τήν ἰσχύ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Συμβουλίου πού εἶχε λήξει. Ἡ ἔλλειψη μάλιστα τέτοιας ἐξουσίας ἐνισχύει τό ἐπιχείρημα ὅτι ἦταν ἀναγκαῖο καί δικαιολογημένο νά ἐπιληφθεῖ τό Συμβούλιο τῆς καταστάσεως πού εἶχε προκύψει, θεσπίζοντας νομοθεσία ἀναδρομικῶς.

Γιά τούς λόγους αὐτούς, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οἱ ἀπαντήσεις στά ἐρωτήματα πού ὑπέβαλε τό Commercial Court πρέπει νά εἶναι οἱ ἑξῆς:

α) Ὁ κανονισμός (ΕΟΚ) 1011/80 τοῦ Συμβουλίου ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ἐπιτρέπει καί νά ἐπιβάλλει τήν ὑποχρέωση στίς ἁρμόδιες ἀρχές τῶν Κρατῶν μελῶν νά ἀφαιροῦν 1,5 μονάδες ἀπό τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά γιά ἐξαγωγές γαλακτοκομικῶν προϊόντων ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο πρός ἄλλα Κράτη μέλη τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων πού διενεργήθησαν μεταξύ τῆς 1ης καί τῆς 25ης Ἀπριλίου 1980, ἀνεξαρτήτως τῆς ἡμερομηνίας πού ὁρίζει τό ἄρθρο 5 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 652/79 τοῦ Συμβουλίου, ὅπως ἐτροποιήθη ἀπό τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 1264/79 τοῦ Συμβουλίου καί

ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους ἤ τῆς ἀκυρότητος τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 846/80 τῆς Ἐπιτροπῆς, πλήν μόνο κατά τίς περιπτώσεις κατά τίς ὁποῖες ἕνας ἐπιχειρηματίας ἀπέκτησε ἀτομικό δικαίωμα νά λάβει νομισματικά ἐξισωτικά ποσά χωρίς τήν ἀφαίρεση αὐτῶν τῶν 1,5 μονάδων.

6) Τά ἀτομικά δικαιώματα πού ἀπέκτησαν οἱ ἐπιχειρηματίες καί τά ὁποῖα μνημονεύονται στό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 1011/80 τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἐκεῖνα πού ἀπορρέουν ἀπό μία συμφωνία τήν ὁποία συνῆψε ἤ μία ἀπόφαση τήν ὁποία ἔλαβε εἰδικῶς μία ἐθνική ἀρχή ἤ ἕνα κοινοτικό ὄργανο καί σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἕνας ἐπιχειρηματίας δικαιοῦται ἐν πάση περιπτώσει νά λάβει νομισματικά ἐξισωτικά ποσά χωρίς τήν ἀφαίρεση τῶν 1,5 μονάδων. Ἐφ' ὅσον συνήφθη μιά τέτοια συμφωνία ἤ ἐγνωστοποιήθη μιά τέτοια ἀπόφαση στόν ἐπιχειρηματία καί ἀπετέλεσε τήν βάση περαιτέρω ἐνεργειῶν, ὁ ἐπιχειρηματίας πού ἐπραγματοποίησε ἐξαγωγές ἀπό τό Ἡνωμένο Βασίλειο πρός ἄλλο Κράτος μέλος, μεταξύ τῆς 1ης καί τῆς 25ης Ἀπριλίου 1980, δικαιοῦται νά λάβει νομισματικά ἐξισωτικά ποσά γιά ἐξαγωγές χωρίς τήν ἀφαίρεση τῶν 1,5 μονάδων.